

Borgarligu seta fót fyri royndunum at gera stjórn

Umboð fyri borgarligu flokkarnar í Danmark gera alt fyri, at stjórnarroyndirnar hjá fólkatingsformanninum Svend Jakobsen skulu miseydnast.

Tað vóru stórar yvirskriftir at siggja í donsku dagbløðunum um vikuskiftið. SABOTAGE — Fornærmede borgerlige prøver at vælte spillet for Svend Jakobsen o.s.fr. Orsøkin var, at borgaraligir politikarar vóru avdúkaðir í royndum teirra at seta fót fyri stjórnar-

royndum Svend Jakobsens.

Beint eftir fólkatingsvalið varð fólkatingsformaðurin, Svend Jakobsen av drotningini biðin um at kanna møguleikarnar um skipan av nýggjari stjórn á breiðum grundarlagi.

Hann hevur havt nakrar fundir við flokkarnar og

leygardagin skuldi hann leggja nakrar høvuðsspurningar fyri floksumboðini.

Men hesar royndir hansara hava ikki hóvað donskum borgaraligum politikarum. Teir lótu samráðingaruppleggið beinanvegin koma út til vinfólk sini í peningahæiminum. Harafturat lótu teir sleigisögur ganga um Svend Jakobsen — alt í eini roynd at forða fyri, at tær royndir at mynda stjórn, skuldu miseydnast.

Hesum eru politikarar úr fleiri flokkum í øðini um. Hetta er nakað svinari, segði formaðurin í Radikala flokkinum, Niels

Helveg Petersen, og formaðurin í javnaðarflokkinum var heldur ikki fegin um hetta.

Um hesar royndirnar frá teimum borgaraligu fara at forða fyri at Danmark fær eina breiða stjórn, er enn óvist, men politiskar keldur í Keypmannahavn vildu vera við, at eitt avgerandi umfar í samráðingunum skuldi vera seint í gjár. Tá fekst helst ein ábending um, hvussu fór at vera við framhaldandi royndum hjá fólkatingsformanninum. Um hesar fara at eydnast, ella um onkur annar fer at royna seg.

tór.



Svend Jakobsen, fólkatingsformaður

Bókadeild Nýggja Bókhandils

Frá snørisfiski til alilaks

Tann áhugaverda Fiskasolubókin, sum Jógvan Arge hevur skrivað, verður nú at fáa í bókabúðunum. Bókin sigur frá ymsum viðurskiftum í føroyskum vinnulívi tey seinastu 50 árin.

Í bókini er ein hópur av áhugaverdum myndum av fiskiskipum og virkjum. Eitt nú eru myndir av nógvum av teimum mongu trolarunum, sum komu eftir kriggið, og nógvar myndir eru eisini av linuskipum og trolarum, sum komu í hálvtrýssunum og trýssunum.

Bókin er ikki bert ein frágreiðing um Fiskasoluna sjálva, men nertir eisini við ta menning, sum hevur verið í føroyskari fiskivinnu hesi árin, og royndirnar at fáa meir burtúrur fiskiskapinum alla tíðina.

Føroya Fiskaexport

Føroya Fiskasøla er ein samanrenning av tveimum feløgum. Fyri kriggið hevði felagið Føroya Fiskaexport allan útflutning av saltfiski og klippfiski í hondum, og eftir kriggið stovnaðu trolaraeigarar eitt annað felag, sum sókti um einkarrætt til útflutningin.

Endin var at feløgin gingu saman og finga einkarrættin undir felagnum lutafelagið Føroya Fiskasøla, sum var stovnað á sumri 1948.

Einkarrætturin

Einkarrætturin visti seg at vera eitt kors at bera. Politisk móttøða tók seg upp, og endin var, at einkarrætturin var tikin av í 1953. Men Fiskasølan helt fram uttan einkarrætt, og hevur varðveitt stóðu sína sum størsta útflutningsfelag í Føroyum alla tíðina.

Meðan stríðið um einkarrættin stóð var stríð um so mangt annað í føroyskum samfelagsviðurskiftum. Fiskivinnan var illa fyri, og stóru partur fór av knóranum.



Hetta hevði m.a. við sær, at Fiskasølan saman við Tryggingarsambandinum kom upp í Sjóvinnubankan sum partaeigari.

Brasilía og flak

Tann fyrsti nýggi marknaðurin, sum varð leitaður upp, eftir at Fiskasølan var farin at virka, var klippfiskmarknaðurin í Brasilía. Haðar byrjaði søla í 1950, so at marknaðirnir í Suðureuropa ikki einsamallir skuldu ráða fyri prisviðurskiftunum hjá føroyingum.

Nakað seinni vórðu tær fyrstu royndirnar at skera flak gjørdar í Føroyum, og royndir av hesum vórðu seldar í Svørík, Danmark og USA.

Fiskasølan tók upp á seg at selja flak frá 1957 við einum sáttmála við O'Donnel Usen í Boston, og hetta samarbeiðið helt á til 1971, tá farið varð undir samarbeiði við íslenska felagið Coldwater, sum selir alt føroyskt flak í USA í dag.

Chaldur og Hirtshals

Miðskeiðis í trýssunum gjørdi Fiskasølan saman við engilskmonnum sitt egna virki og selufelag í Bretlandi. Felagið fekk heitið Chaldur Frozen Fish og endamálið tess var at sita nærri flakmarknaðinum í Onglandi og byggja hann upp.

Hetta felag virkar í dag undir heitinum Faroe Seafood C. Ltd., og í Hirtshals hevur Fiskasølan eitt felag av sama navni. Har er eisini Føroya Fiskasøla Export Amba, sum tekur